

ENNAKKOSUOSTUMUKSEN TARPEESTA

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n tytäryhtiöiden sulautumissuunnitelma

Kaupungin kannan etukäteisen hankkimisvelvollisuuden tarkoituksena on edistää kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumista ohjaamalla ja valvomalla tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta.

Kaupungin konserniohjeessa todetaan ennakkosuostumuksen tarpeesta seuraavaa:

”Muun kuin markkinaehtoisesti toimivan tytäryhteisön tulee hankkia kaupungin kanta ennen päätöksentekoa seuraavista merkittävistä asioista tai toimenpiteistä:

– sulautuminen tai jakautuminen, tytäryhteisön perustaminen sekä muu merkittävä yritysjärjestely, kuten yrityskauppa,

– tytäryhteisön hallituksen jäsenen ja tilintarkastajan nimeäminen/valinta sekä periaatteellisesti laajakantoisen tai taloudellisesti merkittävän toimintaohjeen antaminen yhteisöä eri toimielimissä edustaville henkilöille.”

Ohje koskee nimenomaisesti tytäryhtiöitä, tyttärentyttäriä vain välillisesti tytäryhtiön ohjaamisen kautta. Käytännön omistajaohjauksessa lähtökohtana on yhtiöoikeudellinen lähestymistapa: omistaja antaa ohjausta omistamalleen yhtiölle, joka puolestaan hoitaa tyttäriensä ohjauksen.

Tyttärentyttärien omistajaohjaus toteutetaan mm. yhtiökokousten tai osakkeenomistajan päätösten kautta, ja niiden osalta ääni- ja ohjausvalta on osakkeet omistavalla yhtiöllä (alueyhtiöiden osalta Hekalla), ei kaupungilla. Emoyhtiötä ohjaamalla kaupunki voi huolehtia siitä, että koko alikonsernin toimintaa viedään kaupungin omistajaohjauksen kannalta tarkoituksenmukaiseen suuntaan.

Kaupunginvaltuuston 22.6.2016 hyväksymässä asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa 2016 (”Kotikaupunkina Helsinki”) todetaan, että kaupungin asunto-omaisuuden hallinnan kehittämistä jatketaan. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallinnon kehittäminen mainitaan erikseen.

Kaupunginhallitus totesi valtuuston päätöksen täytäntöönpanopäätöksessä 27.6.2016 erityisesti, että Helsingin kaupungin asunnot Oy vastaa Heka-konsernin hallinnon kehittämisestä. Hekan alueyhtiöiden suunniteltu fuusio toteuttaa yhtiölle asetettuja tavoitteita.

Suunniteltu järjestely ei ole taloudellisesti tai toiminnallisesti merkittävä koko kaupunkikonsernin näkökulmasta, mutta strukturoi Hekan tytäryhtiöiden operatiivista toimintaa.

Kysymys on Heka-yhtymän sisäisestä operatiivisesta järjestelystä, jossa alueellisten isännöinti- ja huoltoyhtiöiden organisaatiota kehitetään vastaamaan niiden toimintaa. Jo nyt alueyhtiöiden toimintaa on kehitetty lisäämällä niiden yhteistyötä ja yhtenäistämällä toimintamalleja. Muodollisen organisaation, alueyhtiörakenteen, kehittäminen vastaa toiminnallista kehittämistä ja järkeistä hallintoa.

Alueyhtiöiden fuusiota ei siksi kaupunkikokonaisuutta ajatellen voi pitää konserniohjeen tarkoittamalla tavalla taloudellisesti merkittävänä tai periaatteellisesti laajakantoisena, vaikka se Hekan hallinnon kehittämisen näkökulmasta onkin tärkeää. Jos tässä tytäryhtiön ohjaus kuitenkin nähtäisiin tarpeelliseksi, tapahtuisi se joko apulaiskaupunginjohtajan tai kaupunginkanslian piiristä myötävaikuttamalla, ja vain ohjeissa määritellyissä tärkeinä pidetyissä kysymyksissä konsernijaoston päätöksiin.

Liitteinä on kaksi kirjoitusta, joissa esitetään, että suunniteltu alueyhtiöiden fuusio tulisi saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Kaupunginvaltuuston päätösvaltaan eivät kuitenkaan tavallisesti kuulu konsernijaostolle delegoidut asiat. Tässä tapauksessa on myös niin konserniohje, kaupungin strategiaohjelma, AM-ohjelma ja sen täytäntöönpanopäätöskin huomioon ottaen selvää, että Hekan suunniteltua organisaatiouudistusta on pidettävä suhteessa Hekalle asetettuihin strategisiin tavoitteisiin lähinnä operatiivisena yhtiön toiminnan tehostamista edistävänä toimenpiteenä.

Eri asia olisi, mikäli kysymyksessä olisi esimerkiksi merkittävä liiketoimintakauppa, ulkoistus tai muu omaisuudesta luopuminen.

Rinnan fuusion valmistelun kanssa on yhteistyössä asukkaiden edustajien kanssa valmisteltu tarvittavia vähäisehköjä muutoksia vuokralaisdemokratiasääntöön asukkaiden vaikutusvallan turvaamiseksi myös suunnitellun fuusion toteuduttua.